

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2014-4-18
Karar Sayısı : 14-12/222-98
Karar Tarihi : 26.03.2014

(Menfi Tespit)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan TÜRK, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER: Çiğdem TUNÇEL, Selvi KOCABAY, Süleyman DAĞDEVİREN

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : Türkiye Bankalar Birliği
Nispetiye Cad. Akmerkez B3 Blok K:13 34340 Etiler/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Türkiye Bankalar Birliği Yönetim Kurulunun, üye bankaların 2007-2009 döneminde müşterilerine kullandığı İsviçre Frangı'na veya Japon Yeni'ne endeksli konut kredilerinin Türk Lirası cinsinden yapılandırılması hususunda aldığı 28.02.2014 tarihli tavsiye kararına menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 13.03.2014 tarihinde giren başvuru üzerine düzenlenen 17.03.2014 tarih ve 2014-4-18/MM sayılı Muafiyet/Menfi Tespit Ön İnceleme raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; bildirim konusu karara 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit verilmesinin uygun olacağı ifade edilmiştir.
- G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME**
- (4) Türkiye Bankalar Birliği (TBB) tarafından yapılan başvuruda, TBB Yönetim Kurulu tarafından 28.02.2014 tarihinde alınan ve üye bankaların 2007-2009 döneminde müşterilerine kullandığı İsviçre Frangı'na veya Japon Yeni'ne endeksli konut kredilerinin Türk Lirası cinsinden yeniden yapılandırılmasına ilişkin tavsiye kararına menfi tespit verilmesi talep edilmektedir.
- (5) 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesine göre, ilgili teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin başvurusu üzerine, Rekabet Kurulu elinde bulunan bilgiler çerçevesinde bir anlaşmanın, kararın, eylemin veya birleşme ve devralmanın aynı Kanun'un 4, 6 ve 7. maddelerine aykırı olmadığını gösteren bir menfi tespit belgesi verebilmektedir. Dosyadaki bilgilere göre, TBB'nin başvuruya konu tavsiye kararı, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında incelenebilecek bir teşebbüs birliği kararı olup, aynı Kanun'un hakim durumun kötüye kullanılmasını düzenleyen 6. maddesi ile rekabeti kısıtlayıcı birleşme ve devralmaları düzenleyen 7. maddesine aykırılık oluşturmamaktadır. Bu çerçevede, tavsiye kararının Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti kısıtlayıcı amacının veya etkisinin olup olmadığı değerlendirilmiştir.
- (6) Bildirim formuna göre TBB tarafından alınan tavsiye kararının amacı, 2007-2009 döneminde, TBB'ye üye bankalardan İsviçre Frangı'na veya Japon Yeni'ne endeksli konut kredisi kullanan tüketicilerin, söz konusu döviz kurlarında yaşanan artış sonucu ödeme kabiliyetlerinin düşmesi nedeniyle yaşadıkları mağduriyetin, kredi borcunun Türk Lirası şeklinde yapılandırılmasıyla giderilmesidir. Buna göre, TBB tavsiye kararının kamuoyuna duyurulmasından itibaren 60 gün içinde müşteriler kendi bankalarına başvurarak kredilerinin yapılandırılmasını talep edebileceklerdir. Bankalar yapılan başvuruları tavsiye kararında yer alan hükümler çerçevesinde değerlendirmekle yükümlü olmakla birlikte, müşterilerin münferit yapılandırma taleplerini karşılamakta serbesttirler. Ayrıca, her banka yalnızca kendi müşterisinin kredisini yapılandırabileceğinden, başka bir deyişle

14-12/222-98

müşterilerin başka bir banka aracılığıyla kredilerini yapılandırması mümkün olmadığından, tavsiye kararı bankaların rekabet etmedikleri bir alanı düzenlemektedir.

- (7) TBB tavsiye kararında; yapılandırmanın kapsamına, uygulanacak faiz oranına ve yapılandırmada izlenecek yöntemle ilişkin bilgiler yer almaktadır. Yapılandırmanın kapsamı İsviçre Frangı'na ve Japon Yeni'ne endeksli olan ve kullanıldığı tarihte 250.000 TL ve altında olan konut kredileriyle sınırlandırılmıştır. TBB tarafından, söz konusu sınırın tüketicilerin ikametgâh amaçlı edinecekleri konutun piyasa değeri dikkate alınarak getirildiği belirtilmiştir. Öte yandan bankaların daha yüksek tutarlarda kredi sahibi müşterilerin kredilerini yapılandırmalarının önünde bir engel bulunmamaktadır. Bunun yanı sıra, yeniden yapılandırmada temel alınacak faiz oranının ise aylık en fazla %1,25 olması gerektiği düzenlenmiştir (söz konusu faiz oranı halihazırda piyasada oluşan ortalama konut kredisi faiz oranına yakındır). Bahsi geçen oran azami oran olup, bankaların müşterilerin talepleri doğrultusunda daha düşük faiz oranından kredileri yapılandırması mümkündür.
- (8) TBB tavsiye kararında ayrıca, yapılandırma sonucunda gerçekleşen mahsuplaşma sonrasında banka tarafından müşteriye herhangi bir iade yapılmaması yönünde tavsiyede bulunulmuştur. TBB tarafından, bu durumun müşterinin yapılandırmaya göre hesaplanacak borç bakiyesinin, yapılandırma tarihine kadar bankaya ödemiş olduğu tutarın altında kalması halinde oluşabileceği ifade edilmiş olup, bankanın isteği doğrultusunda müşterinin yapılan borç ödemelerinde iade talebinde bulunamayacağı belirtilmiştir. Bu müşterilerin aleyhine gibi görünse de, yapılandırma isteğe bağlı olduğundan, böyle bir durum ortaya çıktığında müşteri yapılandırma işlemini gerçekleştiremeyebilecektir. Ayrıca, bankaların müşteri bazında yapacakları değerlendirmeler neticesinde müşteriye geri ödeme yapmalarının önünde bir engel bulunmamaktadır.
- (9) Bunların dışında, tavsiye kararının rakip bankalar arasında rekabete duyarlı bilgi alışverişini gerektirmediği ve dolayısıyla koordinasyon doğurucu bir etkisinin bulunmadığı anlaşılmaktadır. Sonuç itibarıyla, tavsiye kararının amacı ve piyasada doğuracağı etkiler bakımından 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal eder nitelikte olmadığı kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (10) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Türkiye Bankalar Birliği tarafından alınan, Birliğe üye bankaların 2007-2009 döneminde müşterilerine kullandığı İsviçre Frangı'na ve Japon Yeni'ne endeksli konut kredilerinin Türk Lirası cinsinden yeniden yapılandırılmasına ilişkin tavsiye kararına, amacı veya etkisi bakımından 4054 sayılı Kanun'un 4, 6 ve 7. maddelerine aykırılık teşkil etmemesi nedeniyle, aynı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.